

Razmisli pa klikni – Analiza rezultata ankete za roditelje

Udruga RODA je ispitala roditeljske stavove i navike korištenja interneta te načine na koji roditelji upoznaju i pripremaju djecu za korištenje interneta.

Anketa je bila namijenjena roditeljima koji imaju djecu staru između 10 i 17 godina.

Rezultati ove ankete poslužit će za kreiranje poruka usmjerenih i roditeljima i djeci u projektu o sigurnosti djece na internetu Razmisli pa klikni. Zaključci će pomoći kreirati sadržaj radionice o sigurnom i odgovornom korištenju interneta koja će se u sklopu ovog projekta osmisлити u suradnji sa stručnjacima za internet sigurnost.

Osnovni podaci o ispitanicima

U anketi je sudjelovalo 580 ispitanika. Najveći postotak je ženskog spola 93%, muškaraca je 7%.

Iz Zagreba dolazi 42% ispitanika, iz preostala 3 najveća grada (Osijek, Rijeka, Split) dolazi 12,6% ispitanika, iz naselja od 10 000 do 80 000 stanovnika 24% ispitanika, iz naselja od 2 000 do 10 000 stanovnika 12%, a sa sela 6% ispitanika.

d ukupnog broja ispitanika, 45 % njih ima završeni fakultet, magisterij ili doktorat, a višu/visoku školu ima 19% ispitanika. Njih 35% ima završenu srednju školu, a završenu osnovnu školu 0,9 % ispitanika.

Ukupno 71% ispitanika ima jedno dijete između 10 i 17 godina, 26 % ispitanika dvoje djece ove dobi, 2,4 % troje, a 0,7 % četvero ili više.

Navike korištenja interneta

Većina ispitanika, 32% njih, koristi internet 1-2 sata dnevno. Oko 26 % ispitanika internet koristi 2-3 sata dnevno, a 15% manje od 1 sata. 23% roditelja u ovoj anketi internet koristi više od 3 sata dnevno.

Najveći postotak ispitanika internetu pristupa putem mobilnog telefona, 79% njih. Internetu se često pristupa i od kuće putem laptopa – 60% ili desktop računala - 45% te na poslu - 52%.

Od internetskih aplikacija ispitanici najviše koriste sljedeće: tražilice – 96,6 %, Facebook – 86,6 %, Gmail – 70,7 %, Youtube 58,6 % te poslovne aplikacije 31,4 %.

Situacije u kojima ispitanici provode vrijeme na internetu pred djecom su učestale i raznolike. Oko 45% roditelja je navelo da se zabavlja na internetu dok su djeca zauzeta nekom drugom zabavnom aktivnošću s drugim roditeljem ili sami. 43% ispitanika se izjasnilo kako provodi vrijeme na internetu i pred djecom jer rade od kuće i ponekad moraju pred njima obavljati poslove. Oko 38% ih kaže kako svatko provodi vrijeme za svojim uređajem na internetu dok su istovremeno na internetu, a 25% ispitanika provodi vrijeme na internetu zajedno sa svojom djecom.

Svega 13% ispitanika je navelo da izbjegava provoditi vrijeme na internetu pred djecom, 4% njih to radi samo u hitnim slučajevima, a 0,5% ih uopće ne koristi internet pred djecom

Obiteljske navike vezane uz Internet

Na pitanje o tome imaju li u obitelji postavljena pravila korištenja interneta za djecu 6% roditelja odgovara da djeci ograničavaju sadržaj, 11% njih ima pravila u obliku ograničenog vremena provedenog online, a 49% njih ograničava i sadržaj i vrijeme provedeno online. Oko 9% se izjasnilo da uopće nemaju ograničenja, a 26% njih navode da pravila korištenja interneta postavljaju povremeno, prema potrebi.

Čak 63% ispitanika se izjasnilo kako s djecom često i otvoreno razgovaraju o tome kako provode vrijeme na internetu, a 31% njih to čini ponekad. Tek 6% roditelja to čini rijetko ili nikad.

Na pitanje na koji način su se informirali o sigurnom i odgovornom korištenju interneta 59% ispitanika je odgovorio „iz tekstova na internetu“. Ukupno 40% njih se informiralo iz edukativnih materijala škole ili druge institucije, 28% putem materijala udruga koje se bave zaštitom djece. Četvrtina roditelja navodi da se nije posebno informirala o tome, ali znaju nešto jer se o tome općenito priča oko njih. Samo 2% roditelja navodi da se uopće nisu informirali o sigurnom i odgovornom korištenju interneta.

Velika većina roditelja drži da djeca sama dovoljno znaju o sigurnom korištenju interneta. Tako na pitanje o tome što misle u kojoj su mjeri njihova djeca educirana/informirana o sigurnom i odgovornom korištenju interneta oko 24% roditelja se izjasnilo kako su njihova djeca jako dobro informirana i educirana o sigurnom i odgovornom korištenju interneta, a dodatnih 49% smatra kako su dobro informirana o tome.

Oko 21% roditelja smatra kako su njihova djeca osrednje informirana o tome. 5% njih drži da su slabo informirana o tome, a tek 1,4 % smatra kako uopće nisu informirana.

S ponuđenom tvrdnjom o tome da kod kuće redovito razgovaraju o sigurnom i odgovornom korištenju interneta u potpunosti se slaže 29% ispitanika, a donekle se slaže dodatnih 27% - što ukupno je oko 56% roditelja koji ističu da razgovaraju o tome. Na ovu tvrdnju negativno odgovara 15% roditelja koji se ne mogu složiti s njom, dok ostali odgovaraju neutralno.

Ukupno 49% roditelja smatra da djeca u školi ne dobiju dovoljno informacija o sigurnom i odgovornom korištenju interneta. Tek ih je petina zadovoljna količinom informacija u školi na ovu temu, dok je preostalih 31% neodlučno.

Vrlo visok postotak roditelja, 68% njih, uopće se ne slaže s tom tvrdnjom o tome kako djeci nije potrebna edukacija o sigurnom i odgovornom korištenju interneta, uz dodatnih 17% roditelja koji se uglavnom ne slažu s tom tvrdnjom, to je visokih 85% koji prepoznaju potrebu edukacije . Onih koji misle suprotno, tj. da djeci nije potrebna ovakva edukacija jer o internetu ionako znaju više od svojih roditelja je 6%.

Ista je struktura odgovora i kod tvrdnje o tome da internet nije opasan za djecu pa da niti nema potrebe za edukacijom o tome s čime se ne slaže 93% ispitanika.

Navike korištenja interneta kod djece u dobi između 10 i 17 godina (iz perspektive roditelja)

Internet svakodnevno koristi 60% djece u dobi od 10 godina, 80% djece u dobi od 11 do 13 godina, 93% onih u dobi od 14 i 15 godina, te 97% onih u dobi od 16 i 17 godina. Što su djeca starija, provode više sati dnevno na internetu. Tako 10% desetogodišnjaka i 15% djece u dobi od 11 do 13 godina na internetu provodi više od 2 sata dnevno. Među onima u dobi od 14 i 15 godina, prema procjeni njihovih roditelja je 43% onih koji na internetu provode više od 2 sata dnevno, a među 16 i 17 godišnjacima je 57% onih koji su na netu između 2 i 5 sati dnevno.

Djeca najčešće koriste tražilice (82%), Youtube (74%), Facebook (62%) te online igrice (61%).

Ukupno 49% ispitanika se izjasnilo kako su im poznati pristupni podaci koje njihovo dijete koristi za usluge/alate koji zahtijevaju prijavu. 18% njih su upoznati s podacima za neke usluge/alate, a 14% ih uopće nije upoznato.

Od ukupnog broja ispitanika, njih 21% često koristi pristupne podatke djeteta kako bi bez njegova znanja kontrolirali njegovu aktivnost na internetu, 45% koristi ih povremeno, a 31% nikad.

Više od polovice ispitanika, 53% njih, je povezano sa internetskim profilima svog djeteta ukoliko koriste iste usluge/alate. Oko 9% njih nisu povezani, 13% samo na nekim mrežama, u 25% ili roditelj, ili dijete, ili niti jedno od njih ne koristi takve usluge/alate.

S tvrdnjom o tome kako njihovo dijete vodi brigu o svojoj sigurnosti na internetu se uglavnom slaže 40% roditelja, 26% njih se u potpunosti slaže.

Oko 76% ispitanika se slaže s tvrdnjom kako se njihovo dijete na internetu ponaša odgovorno prema sebi i drugima, a 66% roditelja misli da njihovo dijete dobro razmisli prije nego dijeli dalje sadržaj s interneta. 10% roditelja se ne slaže s ovom tvrdnjom kad su u pitanju njihova djeca.

Da se njihova djeca na internetu snalaze bolje od njih smatra 33% roditelja, dok se s tim ne slaže 41% roditelja.

Više od polovice ispitanika, 59% njih, smatra kako ruganje i maltretiranje predstavlja opasnost za njihovo dijete na internetu.

Polovica, 50,3% ispitanika smatra kako neželjeni, seksualno intonirani kontakti na chatu, društvenim mrežama ili drugim putem (preko interneta) predstavljaju opasnost na njihovo dijete.

Na pitanje o tome je li njihovo dijete na internetu doživjelo nešto od sljedećeg: *Ruganje i maltretiranje prijatelja i poznanika (vršnjaka), Neželjene, seksualno intonirane kontakte na chatu, društvenim mrežama ili drugim putem (preko interneta), Nenamjerno ili od drugih inicirano izlaganje neprimjerenim sadržajima, Nedozvoljeno (neprimjerno) korištenje djetetovih fotografija, Dijeljenje djetetovih fotografija koje je netko tajno snimio, Nedozvoljeno korištenje djetetovih osobnih podataka* – 69% roditelja odgovara da im djeca nisu doživjela ništa od navedenog, a 9% njih kaže da ne zna.

S druge strane, 16% njih ističe da su njihova djeca na internetu doživjela *Ruganje i maltretiranje prijatelja i poznanika (vršnjaka)*, 13% njih *Nenamjerno ili od drugih inicirano izlaganje neprimjerenim sadržajima*, a 4% *Neželjene, seksualno intonirane kontakte na chatu, društvenim mrežama ili drugim putem (preko interneta)*. Po 3% roditelja navodi da su im djeca doživjela *Nedozvoljeno (neprimjerno) korištenje djetetovih fotografija te Nedozvoljeno korištenje djetetovih osobnih podataka*.

Što se tiče neprimjerenog ponašanja njihove djece prema drugima na internetu, 53% roditelja smatra da njihova djeca nisu sposobna učiniti ništa loše, niti su to ikada to učinila. S druge strane, 30% njih smatra da su im djeca spremna (ili su to već učinili) dodati neznanca za prijatelja ili u kontakt listu, 10% ih misli da su spremna na komuniciranje s neznancem telefonom ili preko messenger-a ili davanje na korištenje pristupnih podataka svog profila drugoj osobi. 10% bih ih bilo spremno na ruganje i maltretiranje prijatelja i poznanika (vršnjaka).

O sigurnom i odgovornom korištenju interneta

Većina, 88% ispitanika je već razgovaralo s djecom o tome kako da postupe u slučaju izloženosti neželjenom ponašanju ili sadržaju na internetu.

Više od jedne trećine ispitanika - 35,7% ne zna kome se može obratiti ako sumnjaju da je njihovo dijete bilo žrtva nasilja na internetu.

Kada bi njihovo dijete bilo izloženo bilo kojem obliku vršnjačkog nasilja na internetu, 91% bi u toj situaciji razgovarali s djetetom o njegovom doživljaju i osjećajima, a 53% tražilo psihološku pomoć i savjet za dijete. Oko 68% roditelja bi u toj situaciji kontaktiralo školu, 52% policiju, a 47% roditelje djece koja maltretiraju njihovo.

Kada bi saznali da njihova djeca izlažu nasilju svoje vršnjake, roditelji bi u preko 95% slučajeva razgovarali sa svojim djetetom o razlozima takvog ponašanja i ukazali bi mu da je to pogrešno. 81% bi dijete natjeralo da se ispriča žrtvi, a 65% bi sami kontaktirali roditelje žrtve i ispričali se. 63% roditelja bi tada djetetu uskratilo korištenje interneta.

ZAKLJUČAK

Rezultati ankete su pokazali kako većina roditelja smatra kako je potrebna edukacija za sigurno i odgovorno korištenje interneta od strane djeteta.

Najveći dio ispitanika često ili povremeno provjerava aktivnosti svog djeteta na internetu bez njegova znanja.

Više od polovice ispitanika je povezano sa internetskim profilima svog djeteta ukoliko koriste iste usluge/alate.

Ispitanici uglavnom smatraju kako je njihovo dijete odgovorno te vodi brigu o sebi i drugima dok je na internetu.

Velik dio ispitanika – 88,3 % je razgovaralo s djecom o tome kako da postupe u slučaju opasnosti na internetu, no istovremeno više od jedne trećine ispitanika ne zna kome se točno može obratiti u slučaju da je njihovo dijete bilo žrtva nasilja na internetu.

Branka Hodak
Ivana Baltić

Ministarstvo socijalne politike i mladih

NE GOVORU
MRŽNJE
NA INTERNETU

roditelji u akciji